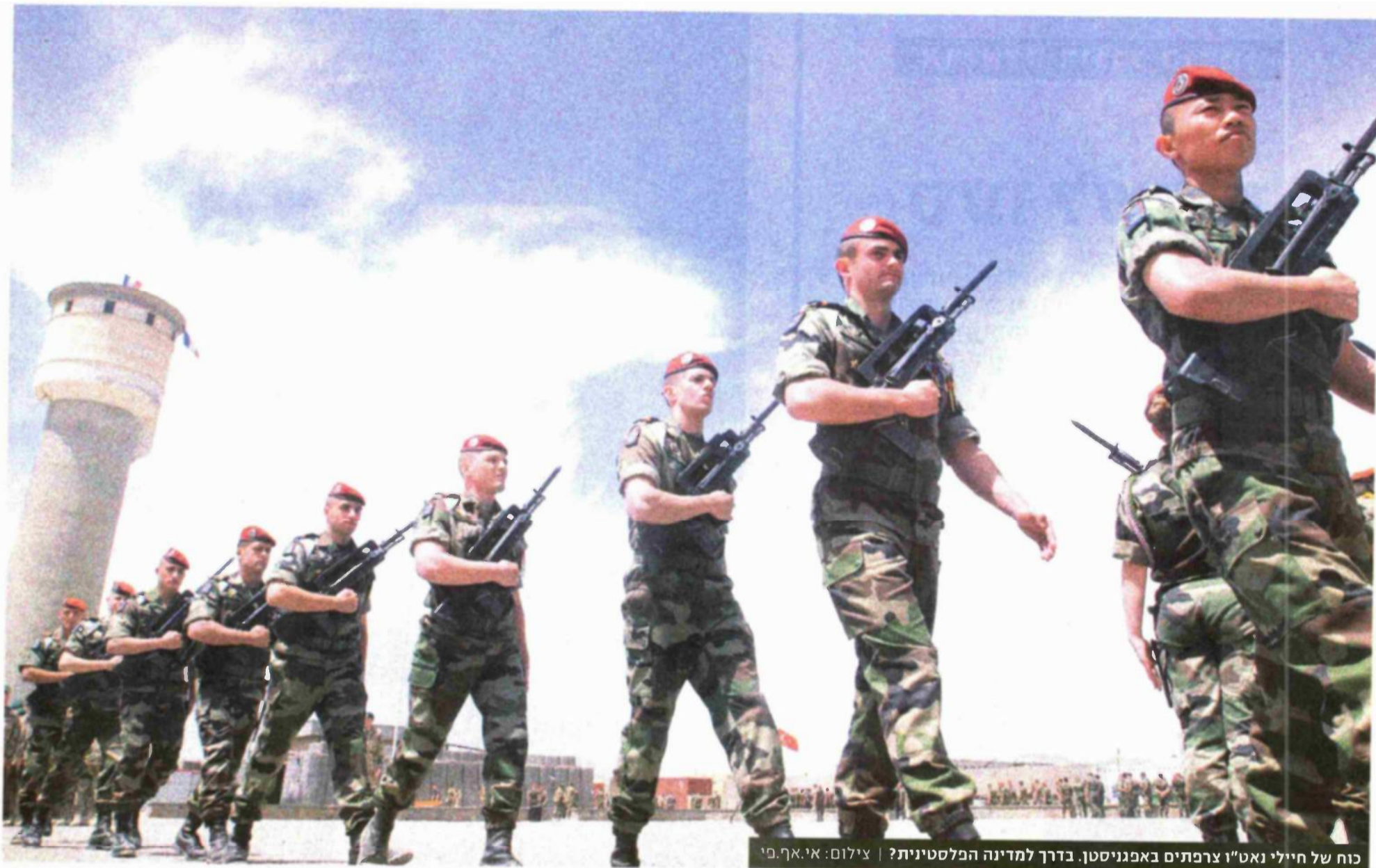

18359030-9	19/06/2009	ידיעות אחרונות - המוסף לשבת	עמוד 10	31	26.97x35.51
הטכס זנב - 85140					

כוח של חיילי נאט"ו צרפתים באפגניסטן. בדרך למדינה הפלסטינית | צילום: אי.א.פ.בי

חלק לא מבוטל מהכוח הרב-לאומי יתייצב בבקעת הירדן. כעיקרון, הכוח אמור להיפרס לאורך גבולותיה של המדינה הפלסטינית עם ישראל, ירדן ומצרים, אבל לבקע עה יש חשיבות מיוחדת. ישראל מתעקשת להחזיק אותה בריבונותה גם כפתרון הקבע, בעוד שהפלסטינים רואים בבקעה את עתודת הקרקע הגדולה, שאליה יוכלו לשוב הפליטים ממדינות ערב. כדי לעקר את חששה של ישראל מפני גבול פרוץ להברחות מירדן, פריסת הכוח הרב-לאומי בבקעת הירדן תהיה המאסיבית ביותר.

יתרה מזאת, במסגרת הריאלוג הישראלי-פלסטיני נדון אפילו הרעיון של נוכחות ישראלית סמויה במעברי הגבול בין ישראל לירדן, לפחות ב-30 החדשים הראשונים למימוש הסכם הקבע, שתאפשר פיקוח פיזי על מי שנכנס ויוצא במעברים, בלי לפגוע בריבונות הפלסטינית.

לפי המתווה המתגבש, הפיקוח המודיעיני הישראלי על המתרחש במדינה הפלסטינית המפורזת - לפחות הפיקוח האלקטרוני - יימשך. כבר בקמפ דייוויד ובטאבה הושגה ההבנה שישראל תוכל להמשיך להחזיק שתי תחנות התר-עה: האחת בבצל חצור והשנייה על הר עיבל. התחנות אומי נם ממוקמות בשטח שיימצא בריבונות פלסטינית מלאה, אבל לא תהיה לפלסטינים, וגם לא לכוח הרב-לאומי, דריי-סת רגל בהן, והתחנות יאוישו בישראלים.

באותה רוח, המרחב האווירי הפלסטיני ימשיך לשמש את חיל האוויר הישראלי לאימונים - מה שיחייב תיאום קבוע עם התעופה האזרחית הפלסטינית. שדות תעופה אזרחיים הם רשאים להקים, אך השימוש בהם יחייב תיאום עם ישראל.

במרחב הימי הריבוני, בעזה, ייאסר על הפלסטינים לה-חזיק ספינות קרב, אלא רק ספינות משמר, בתיאום עם חיל הים הישראלי. הבעיה המרכזית שעלולה להיווצר היא הפי-קוח על הנמל העמוק ברצועה, שישראל התחייבה על הקמתו עוד בעירון ריבין ז"ל. כל החישובים הכלכליים מורים שאין כל הצדקה להקים נמל עמוק ברצועה, אבל אם הפלסטינים יתעקשו על כך, כסממן של עצמאות, תהיה עליו השגחה של הכוח הרב-לאומי, שיפקח על כל המעברים מפלסטין החוצה: היבשתיים, האוויריים והימיים. חיל הים הישראלי לא יורשה להפליג במים הטריטוריאליים הפלסטיניים.

עוד תיאום מוסכם בין שני הצדדים מחלק את התדרים האלקטרונייים, כדי למנוע לוחמה אלקטרונית נגד ישראל והפרעות לתקשורת הצבאית והאזרחית.

בלי בריתות

אז מה מותר לפלסטינים להחזיק? הכוח הצבאי הוגי-דר כבר בהסכמי אוסלו כ"כוח שיטור מחוק". ברור שלא

מכיוונה, יורכב מכוחות של נאט"ו. בישראל גיחנו. איזו אם איטלקייה או צרפתייה תתיר לבנה לשרת באזור המדמם הזה? אלא שג'ונס היה גם מפקד פיקוד המרכז האמריקאי וגם המפקד הצבאי של נאט"ו. אם הוא ממליץ שמדינות הכרית יגיעו לאזור, מוטב למגנחכים למחוק את החיך. האיש יודע על מה הוא מדבר.

כוחות נאט"ו, לתפיסתו של ג'ונס, אמורים אבו מאזן לא רק את הישראלים, אלא גם את הפלסטינים. אבו מאזן דרש מאולמרט אמצעים שיכתיחו להם הגנה מפני פעולות עוינות ישראליות, ירדניות, מצריות או מצר כל גורם אחר. אולמרט התנגד, וג'ונס מאמין שכוחות נאט"ו יהיו התשובה גם לחששות הפלסטיניים.

במגעים שהתקיימו בשנה האחרונה היו אבו מאזן ואבו עלא מסויגים מאוד מהמבנה המתגבש של מדינתם המפר-רות. על פי התפיסה הפלסטינית: עומק הביטחון שתקבל ישראל ייגזר מעומק הוויתורים שלה בסוגיות האחרות של הסכם הקבע: ירושלים, הגבולות והפליטים.

מצידה של ישראל ברור לחלוטין, כי כל עוד לא תהיה שליטה מלאה של המדינה הפלסטינית גם בעזה, שום דבר לא יזוז.

הגדוד הירושלמי

על פי התוכנית, על מימושו של הפירוט תפקח ועדת תיאום ביטחונית, בה יישבו נציגי השב"כ וצה"ל לצד נציגי-גות פלסטינית ביטחונית בכירה ונציגות אמריקאית. אבל, המנרט של הכוח הרב-לאומי במדינה הפלסטינית המפורזת יהיה בלתי מוגבל: לפעול בכל האמצעים ובכל הכוח, על פי שיקול דעתם של המפקדים.

בצה"ל, נכון לעכשיו, לא אודהים את הרעיון של כוח רב-לאומי אצל השכנה לעתיד. כוחות זרים, שיחצצו בין ישראל לפלסטין, עלולים להוות מכשול אם תרגיש יש-ראל את עצמה מאוימת. כוח צבאי זה, אפילו של מדינות ירדניות, יפגע בחופש הפעולה נגד גורמים עוינים.

הרעיון שגרוד צה"לי ישרת ככוח, לפחות בשלוש השי-נים הראשונות לכינונו, הוא אחת מ"חגורות האבטחה" שי-שראל מבקשת לעצמה במסגרת הסדר הקבע, כדי למנוע הפתעות.

בהתאם להבנות הנרקמות, לפחות גרוד אחד של הכוח יוצב בירושלים. בין אם יהיה בעיר שטח פלסטיני עצמאי, בין אם יתקיים בעיר ניהול משותף ובין אם יוחלט על בי-נאום האגן הקרוש, יישבו בירושלים חיילי הכוח, ותפקידם המרכזי, בתיאום עם משטרת ישראל ועם המשטרה הפלס-טינית, יהיה למנוע הפרות סדר.

שישה גרודים. כחמשת אלפים חיילים. זה יהיה גודלו של הכוח הרב-לאומי שיתפרס במדינה הפלסטינית המפור-זת, בגדה וברצועה, אם וכאשר תקום. זה יהיה כוח צבאי לכל דבר, מזוין וחי-מוש היטב, ללא מגבלות, תחת פיקוד אמריקאי. ויש גם הפתעה קטנה: על פי הצעה ישראלית, לא פורמלית, אחר הגרודים בכוח יהיה גרוד ישראלי. אם ההצעה תתקבל, לראשונה בהיסטוריה ישרת גרוד צה"לי תחת פיקוד זר.

אז נכון, למרות שנתניהו הצליח להוציא מהפה את המו-שג "מדינה פלסטינית מפורזת", היא לא עומרת לקום כל כך מהר - אבל מתכננים אותה כבר שנים. הדיונים על כוח רב-לאומי, ועל יתר מרכיבי הביטחון, נמשכים כבר עשור. חלק נכבד מהמלאכה כבר בוצע. יש כבר לא מעט הבנות, יש סיכומים, המבנה אפילו רי ברור - לשני הצדדים.

כשראש הממשלה דיבר השבוע, הוא התפרץ לרלת פתוחה. נתניהו מודע לשלל הרעיונות וההבנות. הוא יודע שאין הסכם שלם, שום דבר לא חתום, אבל הכל כבר עלה ודובר, במאות פגישות, חשאיות וגלויות, בין גורמים פור-מליים ולא פורמליים משני הצדדים.

גם הקוראים אבו מאזן ואבו עלא לא יפתעו כאן היום. אז נכון, למרות שנתניהו הצליח להוציא מהפה את המו-שג "מדינה פלסטינית מפורזת", היא לא עומרת לקום כל כך מהר - אבל מתכננים אותה כבר שנים. הדיונים על כוח רב-לאומי, ועל יתר מרכיבי הביטחון, נמשכים כבר עשור. חלק נכבד מהמלאכה כבר בוצע. יש כבר לא מעט הבנות, יש סיכומים, המבנה אפילו רי ברור - לשני הצדדים.

הכוח הפלסטיני יוכל להתמקם בשטחי המדינה החדשה איך והיכן שמפקדיו ירצו. לצה"ל אסור יהיה לבצע שום פעילות מעבר לגבול: לא מרדף ולא פעילות מסכלת

בצה"ל מודאגים

באופן מסודר החלו הדיונים בנושא במינהלת השלום בראשותו של אל"מ במיל' שאול אריאלי, בתקופת כהונתו של ברק כראש ממשלה. העניין שב ועלה בקמפי-דיוויד ב-2000 ובטאבה ב-2001, מופיע במסמכים של אגף התכנון שגובשו על ידי תא"ל במיל' אודי דקל, ושם בהסכם ז'נווה ב-2003. ההסכם נתמך בפומבי על ידי הנשיא קלינטון, ולאחרונה גם על ידי ראש מטה הבית הלבן, רם עמנואל.

יחד עם נספחיו, משרטט הסכם ז'נווה את מרכיבי הבי-טחון במדינה הפלסטינית המפורזת. הוא היווה את נקודת ההתייחסות להסכם אנאפוליס ולדיונים שקיימו ביניהם - עד לפני מספר חודשים - ראש הממשלה לשעבר אולמרט ושרת החוץ היוצאת לבני עם אבו מאזן ואבו עלא. הרבדים הללו מופיעים גם בעבודות של המועצה לביטחון לאומי לאורך השנים, וגם אנשי הצבא האמריקאים הפועלים בא-זור, כמו הגנרל רייטון וצוותו, נכנסו לעובי הקורה.

לפני כשנה הכין ראש המועצה לביטחון לאומי, הג-נרל ג'ים ג'ונס, עבודה מקיפה על הסדרי הביטחון במזרח התיכון. לשיטתו, הכוח הרב-לאומי שיבטיח את היציבות במדינה הפלסטינית, ויגן על ישראל מפני פעילות עוינת

15.93x34.99	32	10	עמוד	המוסף לשבת	ידיעות אחרונות - המוסף לשבת	19/06/2009	18359036-5
הסכם זנב · 85140							

כך בונים מדינה (מפורזת)

30 אלף אנשי "כוח שיטור מחוזק" פלסטיני, עם רובים אך בלי תותחים, עם מסוקים אך בלי מטוסים | חופש אווירי ישראלי, תחנות התרעה בגדה ופיקוח על מעברי הגבול | כוח רב־לאומי של 5,000 חיילים, ובתוכו גם גדוד ישראלי | במשך שנים מתכננים ישראלים, פלסטינים ואמריקאים את המדינה שבכלל לא בטוח אם כל כך מהר

⊕ אלכס פישמן

תשובה לגבי הקמת ממשלת אחדות בעזה. האולטימטום המצרי אמר: זה התאריך האחרון. אחרת אנחנו מסירים את ידינו מהעניין. אבל גם תשר בת החמאס הייתה אולטימטיבית: חאלד משעל, שביקר לאחרונה בקהיר, הודיע למארחיו כי אין לו שום כוונה להגיע להסדר עם הרשות, כל עוד אינה משחררת את "העצירים המדיניים" הכלואים אצלה.

הקונסול המצרי בגדה מנסה לפתור את הבעיה בסיוע ועדה משותפת, חמאסית-פתחית, הבוחנת את שמות האסירים, אחר אחר. אבל גם שם שום דבר לא זו. להיפך: בשבועיים האחרונים ביצעה הרשות עוד שורה של מעצרים מאוד כואבים לחמאס, וחשפה כמרות גדולות של כספים ומסמכים.

בכלל, גרודי הביטחון הלאומי שאומנו על ידי דייטון קיבלו כל כך הרבה ביטחון עצמי בהישגים מול החמאס, שאפילו בישראל התחילו להתלונן. בפיקוד המרכז טר ענים שהם פחות ופחות מתאמים אינתו ופועלים יותר ויותר באופן עצמאי, מה שעלול לגרום לתאונות של ירי על כוחותינו.

מצרים מגבירה את הלחץ על החמאס. רפיח המצרית הפכה מחוץ לתחום לאמצעי התקשורת, כדי שהצבא יוכל לפעול בחופשיות מול המבריחים. בשבוע שעבר סתמו המצרים 49 מנהרות, ולראשונה דווח על מעצר של לפחות שישה קצינים ששירתו בסיני, בגין קבלת שוחד מהכרואים העוסקים בהברחות לעזה.

הרדישה המצרית מהחמאס היא להכניס גרודים של הרשות מהגדה לעזה. החמאס לא מוכן לשמוע על כך. יש לו מספיק צרות אחרות. כבר היום, היקף אנשי הג'יהאד העולמי המסתובבים אצלו בעזה הוא יותר מ־600, ומדי שבוע מצטרפים אליהם עוד כמה עשרות סהרורים מפני רשי החמאס ומארגונים אחרים, כולל מתנדבים שמגיי עים מחוץ לרצועה. ומדובר בגורמים בלתי נשלטים, גם מבחינת החמאס.

קבוצה כזו, של ג'יהאד עולמי, ניסתה לבצע את פיי גוע "סוסי התופת" במעבר קרני לפני כשבועיים. אנשי החמאס השתוללו. הם מיהרו לרווח למצרים שלא היה להם שום קשר לעניין, וכל חברי התשתית הזו נעצרו. אבל ניסיון הפיגוע בקרני הבהיר לחמאס עד כמה רק החבל שהוא הולך עליו. אילו הפיגוע היה מתרחש, האזור היה מתלקח – בניגוד לאינטרס הברור של החמאס.

בשלב זה, אם הלחץ המצרי לא יניב פירות, והחמאס לא יגיע להבנה עם הרשות, כל התוכניות לגבי המדינה הפלסטינית המפורזת ועל פתרון הקבע ימשיכו לנוח במגירות. ■

מדובר בכוח שיטור רגיל, אלא בכוח שמסוגל לשמור על ביטחון הפנים.

בגדה מדובר על כוח מזוין בהיקף של יותר מ־30 אלף איש – אבל כעצם אין שום הגבלה על ההיקף של כוחות השיטור שהפלסטינים יכולים להחזיק (את הרצועה, נכון לעכשיו, אי אפשר להכניס לשום מסגרת של הסכם פירוח, לפני שיתחולל שם שינוי דרמטי. לכן, מודל הפירוח הנוכחי מתייחס לגדה. בכוא היום הוא יועתק לעזה, כתנאי ליישום הסכם הקבע).

במרכז הכוח הפלסטיני המזוין יעמדו כוחות הביטחון הלאומי, שעוברים כבר למעלה משנה אימונים בירדן על ידי האמריקאים. הכוחות האלה ימנו 12 גרודים (כ־8,000 איש). לצידם יפעלו המשטרה הכחולה, כוח 17 ("המשמר הנשיאותי"), "גרוד משמר הנשיאות", שאומנו על ידי הגנרל דייטון, מנגנון המודיעין הכללי, מנגנון הביטחון המסכל, מנגנון המודיעין הצבאי וכוחות ההגנה האזרחית. בהגדרה, מטרתם של כל הכוחות הללו: הגנה על יציבות המשטר, שמירה על הסדר הציבורי והתמודדות מול גורמי טרור.

על הכוח המזוין הפלסטיני ייאסר להחזיק נשק כבד מכל סוג שהוא, כגון תותחים, טילי נ"ט, טילי נ"מ, מר־גמות, רקטות – אלא לכל היותר מקלעים כמספר מוגבל, ונשק קל ללא הגבלה. אמורים להיות לו מסוקים לא חמושים, אבל לא מטוסים. יותר לו להחזיק שריוניות לא חמושות, אך לא טנקים. ייאסר עליו גם להחזיק מוקשים, חומרי חבלה או כל סוג של נשק לייזור.

הפלסטינים דרשו שהכוחות יצוידו ברימונים, אך יש ראל מתנגדת לפי שעה. הם גם ביקשו להצטייד ברקטות אר.פ.י.ג., כדי להתמודד עם החמאס, אך ישראל מתנגדת. למדינה הפלסטינית המפורזת אסור יהיה להקים תע־שייה צבאית, ולא לחתום בריתות צבאיות. אסור לה לארח צבא זר בשטחה, ועל פי הבנת ונוה הפלסטינים לא יוכלו להתאמן במדינות עוינות לישראל.

מבחינת הפדיסה, הכוח הפלסטיני יוכל להתמקם בשיטחי המדינה החדשה איך והיכן שמפקריו ירצו, ולישראל לא תהיה שום אמירה בנושא. לצה"ל אסור יהיה לבצע שום פעילות צבאית בשטחי המדינה הפלסטינית: לא מרדף ולא פעילות מסכלת, גם אם יגיע מידע על התארגנות עוינת. ההתייחסות אל הגבול בין ישראל לפלסטין תהיה בדיוק כמו אל הגבול בין ישראל למצרים או לירדן.

ושוב: החמאס

נכון להיום, השכעה ביולי הוא תאריך קריטי: זה המועד שבו אמורים המצרים לקבל מהחמאס ומהרשות